

Universal Declaration of Human Rights - Lamnso'

© 1996 - 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Sá' Yeeé Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ

Shúu Fù

Mo kí dzəən kì kiíyín jì viwìr ve vìr msòŋ ví dzə á fómo Nyùu wùn à jì ghay ngàŋ seé kfəə wìr msòŋ sí dzə kinsəŋ ke vitaaví, suuyrú wùn à nyaáŋ é kitu ke nsay,

Mo tà'ntéŋ wùn à nyaáŋ fó ghay wìr msòŋé kù dìnèŋ ne laàyeé a dzə wo lii nyàm se kwa' wo wù bivirin vífí vé wíri wùn à woŋ wo wíri kì kér fó a yu vijun ve kisunŋnìn keé ngèngèr wùn à Biímée, a'fó a dzə là fan wùn à fo kitan kì siin kì kiíyín jì dzə á shíi wo tavín wo wìr dzəm,

Mo kí dzəən é shíi jì nsəŋ kɪŋ á ghay wìr msòŋ fo wíri shwiíy kilòŋ e wìy e rəŋ sí bì' fo bó á yò' dzə kér dzə yimò' fóo sə vitú vév fó sa' vitaavíi wùn á nə'sí,

Mo kí dzəən é shíi fóo yìi é vitúm vi wáa kòŋnén,

Mo wír veé Kintatì ke vitum veé kitu ke nsay fèrìn ne nsəŋ fóo səə biímé yév e kùm kinsəŋ ke gháy wìr nsòŋ, fóo dìn viwìr wùn à viku'ùy vé wìr, à viréŋrəŋ vé lùmèn w'ŋ wiíy, e kfən wáy yín jì kikuúyí ke wòŋ wùn à Dzə'əm ye juŋe dzə é mvə vitaaví ve du'un ví,

Mo vitúm ve dzəən ngàŋ se Kintatì ke vitum veé kitu ke nsay vi kà'àn ne fo áwunee vitu jì á wìy suusín wo', e so fo wìr dzəm wáa ker ghvém e kfən a lèm nsəŋ see kùm ghay wùn à vitaaví vé wíri.

Mo wìr dzə'əm kiíy ghay sìn wùn à vitaaví vìn vi, kí dzə é shíi fo ŋkà'mé vèn wáa dzə eyiìn,

Mo kí dzəən ben,

Dzə'əm Ye Ku'ùne

Nèn fùŋ

Sá'yeeé Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ Rən, jì mfì' njiin yee réŋ fo wíri wùn à vitúm vi vidzəm, e dú e máy jiwìr wò'ón mò'ón wùn à Vintati veé wòŋ vi, mo á lem s' 'a'rən ghán sidzəm e vífí, a wìy a mùm e mvèm yè'éy wùn à duŋrìi fó a tavír ghvém gháy sìn wùn à vitaaví vìn vi, shishár shishàŋ, e mvèm wòŋ wùn ákitu ke nsay fó yìi, áa kiíy e kfən a lèm kijuuŋŋ e mvèm wìr veé vitum ve dzəəŋ ngàŋ si wùn à wír veé vitum ve áwune sar sá'rən vi.

1

Á dzəə wìr dzəŋ réŋrəŋ fó ghvəm wùn à fó ghàŋ, á yo' dzəə wìr msòŋ jì kwàn. Wìr dzəŋ kɪm k fómo woo fó kwà'tì wùn à fó vífí, a wù kér fó a yìi e wùmò' woo wír moo fér və.

2

Wìr dèm kér ghay wùn à vitaaví ví vidzəm mo sá' rəne suuyin là nya' kìn kùm ráŋ, nshòm, kìn lumèn kìn Wiíy, kìn lám, biímé yee kùm Nyùu, dzəə sa', kwa'tì símó'sí, kitúm wùn à

ɲkè' se dzə'əm si, kén, kidzə́y kìn anta' á mó'ó.

3

Wír dzəm kér vitaáví fó a dzə e tin, f́oo yìi mo wù ta' a yìi e kfèn a dzə e kìnèn.

4

Wír yò' kér fó a lìm vikwàn, kìn a lìm lim yee là vikaanè. Vikwàn wùn à mfinè wír msòŋ, kìn dzə é dzəə rənè yò' kér fó a dzə.

5

Á yò' kér fó a nyàvri e wír a yìi kfə́ə kinyò ke kí wáa kìn moo ji wír yó' dzə á wír bèy.

6

Fo nsər si, wír dzəm kér ghay viré' vidzəm fó a yensín ji wír.

7

Wír dzəm dzə réŋréŋ é sar nsər. A nsər kér fó a shìy wun réŋréŋ là nya'. Nsər kér fó a kìn wír dzəm réŋréŋ là nya' e ghan se kinyà' ki nəən ne e nèn bvə' sá' wír msòŋ rən. Lá wír yò' a bayír wíri ji á wáa leéy á mó'ó ntén.

8

Wír dzəm kér ghay ji nsər yeé wòŋ nəé e wun kinyò, e tàr kijun e ghan se wír /wíri bvə'ən nsər ye wòŋe foon kìn ye yì dzəən é ɲwà' nsər woó wòŋ, ji yì wáa shìy wun/áwune.

9

Lá wír yò'wìy koò wír e fìn e lav, e nə'sì kìn e jùm fo wòŋ, a bó nsər yeé wòŋ yo' biimé.

10

Wír dzəm kér ghay réŋréŋ fo á sá' nsa'rə là kilo', a wù kér ghay ji á sá' á nsa' rə é lav nsa' yeé ɲgèŋgèr ye yì tíy fo wun kitu, kfèn sá'nsa' réŋréŋ mo yì dzəən là kilo' f́oo dìn vitaáví ve wù kéri wùn à vinyo ve wù kér f́oo yìi vi wùn à nsa' yee kùm wun.

11

1. Wír dzəm wo á toyin wun e kinyó kér ghay fo kwa'tii wáa dzə ji wù dzə á là jay, e meé e ghan se wù tiim e ɲgèŋgèr e kibà' ke nsa' áá sá' wun réŋréŋ mo nsər dzəən, e bóo yen jay və bi' fo dzəən fen fo dzə dzə́ə sí fə̀əsín f́oo sə wun.

2. Bó yò'dzə á koò wír ji bi' fo wù bù'ùn kinyo, kìn dzə kinyo kee là ndzən ke á gov wír sho, e sar nsər wòŋ kìn yeé kitu ke nsay e ghan se kinyo kee shooy ki kooyin, a bó yò' dzə á fò ɲge' là' ye yì shaa kinyo ke ɲwèrín kì bù'ùn e ghan se kinyo kì kì kooyin.

12

Á yò' kér f́oo nəè e wír kiliti ké dzə'ə'm, kfə́ə', lá', ntum si kìn fó a ròn ghvém rá, kìn yìr rá, a bó yò'dzə mo nsər ta'à. Wír dzəm kér ghay fo nsər kìn wun fo vinyò fèn.

13

1. Wìr dzèm kër ghay fó a ghan a shiíy aáwunee mvèm won mo wù kojé.
2. wír dzèm kër ghay fóo fəə fo wòn wúmó'ó kìn fo vəə, e kfən a ker vitaáví fóo kfən e bəm e wun wòn.

14

1. Wìr dzèm kër ghay wo dzè wù wàa tà' e kfən a yu vijun ve kibeèy fó kinjuyrì wìr kìn dzè é kitum kiné kí.
2. Kibeèy kìn ki yò'dzè kí wàa dzə fo wír vee mo a nyén fo nsa' se bó sí yo' kùm dzəə sa' yeé wòn wùn à vinyo ve bó ví yò' tóm ashií wùn à nsər se vintatì veé kitu ke nsay.

15

1. wìr dzèm kër ghay e wun wòn fó a dzə wan Nsay.
2. Bó nsər yo'biimé ji á shá'nín á wír fo wun ghày moo wan nsay kìn fóo sha'nín ghay vé fo wù kúvsín kitúm kfé (won vé')

16

1. Vilum wùn à Vikiy ve á kuyin ne là biíy kùm rám, won wùn à biímée, á kër ghay fó a ker tátí vjin, a fèr kfəə. Áwune kër vitaáví rénrə é ghan sé tátí vjin, e mvèm dzè'əm tátí vjin wùn á ghan sé jàvsin.
2. Tátí vjiné kù dzé cá' a dzè cá' a dzè fo Wiíy wùn Lùmèn ve á biimen fo áwune vitu ji dzè á wàa dzə.
3. Kfəə dzè fómo Nyù, a kfən dzè kintatì ke ngwàrìn wòn, a kitúm wùn à wonə kër fó a kìn.

17

1. Wìr dzèm kër vitaáví fó a ker vifá vé fo wun kitu rénrén mo dzè wù wàa ker e kintatì wùn à wír á mó'ó.
2. Nsər yo'biimé ji wìr wùmò' kinen á wír wùmò' fo wun keŋ.

18

Wìr dzèm kër ghay fó a ker kwa'tì ré, vífí vé wùn à biímé rəə. Ghay rəne tátí vitaáví vee fóo kuvsín dzəə biímé Nyúy, fo wun kitu kìn é Kintatì wùn à wír á mó'ó wùn à é ngèngèr kìn kintatì fóo dìn biímé ré moo é dùnrì, e yìi, e ghvəm wùn à fóo ləm nsər.

19

Wìr dzèm kër ghay fóo shù kinyo wùn à fóo suúy kwa'tì ré; ghay rəne fó vitaáví fo wir wáa tiy e wun nshù là kinjivìr wùn à fóo tà', e səəsí, e kfən sàmèr sá'ka wùn à kwa'tì si e dzəə see mo sá'ka yìi ghánen sho e kitu ke nsay là biíy.

20

1. Wìr dzèm kër ghay fóo tarnín wùn à wíri e kfən tátí kintatì ke dzè'əm yee nyaán.

2. Lá wìr yò' kàn wìr ji wù tátí á kintatì ke bó yò' dzàèn koŋ rá.

21

1. Wìr dzèm kër ghay fóo a dzə e mvəm sa'yee wun wòn, fo wun kitu kin fóo sho' wíri aá li kiré' kfó.

2. Wir dzèm kër ghay réŋréŋ fóo li kinyo kfó e dù sho e virè' vé lìm vee wun wòn aá ka'ay.

3. Tím sa' yeé wòŋe wiy a dzə, a dzə mo wíri koŋè. Koŋ rəne wiy a din wún é dzəə ye á wiy a sho'tí wíri shó e ghan sí ghan sí là kilo', a shó' tí rəne wiy a yiì wir dzèm wo wù kuyin ne wùn à viréŋréŋ ví, aá wiy a sho' e kilìtì kìn é dzəə yee réŋ yimò' ye yi shwinen rən.

22

Wìr dzèm, moo wìr woó wòn kër ghay ló a dzə e kiŋèn, e klèn a yen ji woŋe wùn à vitúm vimó' ví suúsín á wó, a kiŋ wun réŋréŋ mo káv kìn kéŋe dzəə'n é wòn si wòn si, e kùm ghay dzəə keŋ, dzə'əm wùn á lií woŋ wov ve dzəən ku fó wun viwìr wùn, wùn à ghwéme.

23

1. Wìr dzèm kër ghay fó a ker lìm. Fóo sho' kfəə lìm ye wù koŋè, e laá yò' a bo' wun, é wù wáa lìm lìm a yu vijun wùn à ji wù wáa dzə e kiŋèn fó kibun ke lìm.

2. Wìr dzèm wo wù lìm lìm réŋréŋ kër fó a ker vila'ày réŋréŋ là nya'.

3. Wìr dzèm wo wù lìm lìm kër ghay fó a ker vilaámé vee réŋ ve ví gheenén wun ve dzə ví tòŋ wun wùn à kfəə rəə ji a dzə yí wáa ker viwìr ve wìr msòŋ, wùn à ntom símó' sí, a shií fèn dzə se sí wáa kìn dzə'əm rá.

4. Wìr dzèm kër ghay fóo kè' kìn fóo tatí vintatì ve ví kiŋ lìm rá vee wun kòn.

24

Wìr dzèm kër ghay fóo meémè fo shuu lìm a yiì kifá ke wù koŋè, e tátí wùn à ghán sé lìm se sí wáa dzə sì gheénén wùn à vishiíy ve bam vi, a meémè yee kè' fó ngàm ye yí wáa ker vilaámé.

25

1. Wìr dzèm kër ghay fóo a ker dzə'əm ye yí wáa dzə e gheénén fóo yiì é wún wun wáa dzə e távín wùn à kfəə rəə, moo fó viyikìr, ndzəy, lav wùn à shív si, a vinyo veé shií ve ví wáa sə wun, e kfən a ker ghay fo á wáa leéy fo wun e ghan sé kibun ke lìm, se yàsí, sé ndzəm, sé viŋkfə, sé vidzəènè kìn kighà' woó dzə'əm wo wù shaàne vitaáví vé.

2. Yìy wùn wàn kër ghay fó a ker leéy wùn àsé yee jeéyí. Wón adzəm ve a dzəən kìn é mvəm tátí vijin kìn é visàkii kër ghay réŋréŋ fó a dzə à kiŋèn é dzə'əm.

26

1. Wìr dzèm kër ghay fóo ye'éy ŋwà'. Yé'éy rəne kër fó a dzə kisán, a kí fèm ghà'é le, e ŋkè'se á dzəə yìy yé'éy sho yíyin. Ŋkè' yé'éy ye yiyìn rən kër fó a dzə kù fo wìr dzèm. Yé'éy fèr wùn à yé lìm kër fó a dzə tèéter fo wìr dzèm. Yé'éy se tavkín sí se sí shaàn sìn si wiy a dzə fo wìr dzèm reŋréŋ mo vífí vé ví dzəən.

2. Shií ɲwà'wo ye'éyíne kéré fó a dzə fóo yìi é wir kiíy wùn à fóo tavír ghwém yee kùm ghay wùn à vitaáví vé wír msòɲ ví. Yí kéré fóo kuyír yúnín, a lì vinyo fotèr, a kuyír viŋkar e vitúm vidzəm ví mvəm, e mvəm kfəə se wir msòɲ kìn vitatì ve dzəə biímé Nyù, e kdèn a tavír lìm se kintatì ke vitum veé kitu ke nsay fó a lèm nyaáɲ.

3. Atàr wùn aàyìyí kéré ghay fóo sho' kfəə ye'éy ye dzə á wàa fo e wón véví.

27

1. Wír dzəm kéré ghay fó a tatí là kan e vinyò ve liì woo wun wòn, e kfèn a yu vijun ve fèr, a ker kilíɲ fo kikuuyí ké vinyò ve á tàrìn ne kijun wùn à sé' və.

2. Wír dzəm kéré ghay fó dzə e kiɲèn fó yir wùn à fó sé' wo wù loòn fo wun fèr kìn dzə yé tàr vinyò, sáɲ wùn à yé fèr kiwoo.

28

Wír dzəm kéré ghay fó a ker nyaáɲ e wun wòn wùn á kitu ke nsay, e fí' a ker ghay wùn à vitaáví vé ví mo sá' rène suuyin.

29

1. Wír dzəm kéré fó a lìm, a dzə e wun kilíɲ bì'fo dzəèn fó cá'cá' fo dzə wù kùyír kitú kfə là kinjivír.

2. Mo wír dzəm dín ghay sìn wùn à vitaáví vé ví, wiy a sèr cá' vinyo vee mo nsər suuyì, e fí' a kìn kiíy wùn à ghwéme fo ghà y wùn à vitaáví vé wír á mó'ó wùn à fóo runér réɲréɲ mo liì wo jun, nyaáɲ woó wòn wùn à dzə'əm ye juɲe e wòn wo wír dzəm kéré ghay shoo ta'à.

3. Bó yò'dzə a dín ghay sìn wùn à vitaávi vìn vi jeéy e shaà fo dzəə yee mo kintatì ke vitúm veé kitu ke nsay ki ta'à.

30

Ki nyo ki yò'dzə shó e sa' fèn ke dzə kitúm, kintatì kìn wír wù bìnér ji kí fó wun vitaáví ji wù wàá yìi á kinyo ke kí laar á ghay sí wùn à vitaáví ví ve á saɲen é sa'fèn.
